

Saksnr. 18/3767

23.10.2018

Høringsnotat –

Forslag til endringer i forskriftsbestemmelse om utfylling og gjennomføring av skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g som følge av ny regnskapsstandard

Innhold

1	Innledning og sammendrag	3
2	Gjeldende rett	3
2.1	Den regnskapsmessige behandlingen av tap på utlån.....	3
2.2	Den særskilte tidfestingsregelen i skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g og de utfyllende reglene i FSFIN § 14-5-41	4
3	Departementets vurderinger og forslag	5
4	Utkast til forskriftsendring	7

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g inneholder en særskilt tidfestingsregel som avviker fra realisasjonsprinsippet. Bestemmelsen gjelder banker mv., jf. § 14-5 fjerde ledd bokstav f, og tillater at slike fradragsfører *«tap på utlån og garantier som er ført til kostnad i årsregnskapet i samsvar med regnskapslovgivningens regler»*. Dette innebærer at de aktuelle skattesubjektene ikke behøver å utsette fradragsføringen til tapene er endelig konstatert, men kan legge den regnskapsmessige kostnadsføringen av tap på utlån og garantier til grunn for skatteformål. Finansdepartementets forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven 26. mars 1999 nr. 14 (FSFIN) § 14-5-41 inneholder utfyllende regler til skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g.

I Prop. 1 LS (2018-2019) punkt 10.1.3 varslet departementet at det er behov for enkelte justeringer i FSFIN § 14-5-41. Bakgrunnen er at det fra 1. januar 2018 er innført en ny standard for finansiell rapportering, IFRS 9. For foretak som avlegger årsregnskap etter IFRS, erstatter IFRS 9 den tidligere regnskapsstandarden IAS 39, som de utfyllende reglene i FSFIN § 14-5-41 blant annet viser til. Departementet uttalte videre at forslag til endringer i FSFIN § 14-5-41 snarlig ville bli sendt på høring slik at de kan tre i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2018. I dette høringsnotatet foreslår departementet endringer i FSFIN § 14-5-41 som nevnt ovenfor.

2 GJELDENDE RETT

2.1 Den regnskapsmessige behandlingen av tap på utlån

Regnskapsreglene for norske banker, kreditt- og finansieringsforetak er ulike avhengig av om institusjonen har utstedt noterte verdipapirer eller ikke. Førstnevnte foretak har en plikt til å utarbeide selskapsregnskap etter internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) eller forenklet IFRS. Unoterte foretak kan velge å avlegge selskapsregnskap etter IFRS, forenklet IFRS eller ordinære norske regnskapsregler. Dette følger av

årsregnskapsforskriften § 1-3 og regnskapsloven § 3-9. Majoriteten av unorterte foretak anvender norske regnskapsregler.

Foretakene som avlegger årsregnskap etter IFRS, beregnet tap på utlån og garantier etter den internasjonale standarden IAS 39 *Finansielle instrumenter* frem til utgangen av 2017. Denne standarden ble for slike foretak erstattet av IFRS 9 *Finansielle instrumenter* med virkning fra 1. januar 2018. IFRS 9 innfører en helt ny modell for tapsberegninger, og forventes å øke banker og finansforetaks tapsavsetninger.

2.2 Den særskilte tidfestingsregelen i skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g og de utfyllende reglene i FSFIN § 14-5-41

Den skatterettslige hovedregelen om tap på fordringer er at slike først er fradragsberettiget når tapet er endelig konstatert. Fradragsretten er knyttet til det nominelle tapet på fordringen, altså differansen mellom inngangsverdi (normalt pålydende) og utgangsverdien (det som faktisk er innbetalt på hovedstolen). For skatteformål skal det heller ikke, som hovedregel, tas hensyn til regnskapsmessig nedskrivning av fordringer, jf. skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav a.

Regnskapsmessige ned- eller oppskrivninger av fordringer medfører dermed ingen rett til fradrag eller plikt til inntektsføring.

Skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g er en særskilt tidfestingsregel som avviker fra realisasjonsprinsippet og tillater at skattytere som nevnt under bokstav f (banker mv.) kan *«føre til fradrag tap på utlån og garantier som er ført til kostnad i årsregnskapet i samsvar med regnskapslovgivningens regler»*. Dette innebærer i praksis at skattyterne får skattemessig fradragsføre sine tapsavsetninger slik de er ført i regnskapet.

Ved lovendring 9. desember 2005 nr. 116 ble Finansdepartementet blant annet gitt hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av særregelen i § 14-5 fjerde ledd bokstav g ved anvendelse av endrede regnskapsregler. I FSFIN § 14-5-41 første ledd er det foretatt innskrenkninger i adgangen til å fradragsføre tap på utlån og garantier med skattemessig virkning for å sikre nøytral skattemessig behandling av

skattytere som benytter henholdsvis norske og internasjonale regnskapsstandarder. Bakgrunnen var at det eksisterte mindre forskjeller mellom IFRS-standarden IAS 39, og den norske utlånsforskriften. I motsetning til den norske utlånsforskriften, aksepterte IAS 39 at finansielle eiendeler, herunder utlån, på visse vilkår kunne vurderes til virkelig verdi. FSFIN § 14-5-41 første ledd avskjærer derfor adgangen til å foreta avsetninger med skattemessig virkning basert på virkelig verdi. Bestemmelsen fastslår at måling til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode i samsvar med regnskapsreglene skal legges til grunn for skatteformål - også i de tilfeller der IAS 39 åpner for verdsetting til virkelig verdi.

FSFIN § 14-5-41 andre ledd angir at beregnede og resultatførte renteinntekter ved vurdering av utlån til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode etter utlånsforskriften¹ og IAS 39² (og første ledd) skal legges til grunn for skatteformål, og erstatter de alminnelige skatteregler for klassifisering, beregning og tidfesting av renteinntekter og andre inntektselementer knyttet til utlån. Videre følger det at inntekts- og kostnadselementer knyttet til utlån som ikke inngår i vurderingen av utlån til amortisert kost etter nevnte regnskapsregler skal behandles etter de alminnelige regler.

3 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

Fordi den særskilte tidfestingsregelen i skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g kobler fradragsføringen av tap på utlån og garantier til tapsavsetningene i årsregnskapet, har ikrafttreddelsen av IFRS 9 gitt behov for tilpasninger i de utfyllende forskriftsbestemmelsene i FSFIN § 14-5-41.

¹ Forskrift 21. desember 2004 nr. 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner.

² Det var først med virkning fra og med inntektsåret 2007, som var det første regnskapsåret hvor banker mv. kunne avlegge regnskap etter IFRS, at FSFIN § 14-5-41 andre ledd ble utvidet til å også å gjelde beregnede renteinntekter ved anvendelse av amortisert kost og effektiv rentemetode for skattytere som anvendte IFRS (IAS 39). Bakgrunnen var at en ikke mente det var grunnlag for å forskjellsbehandle renteinntekter etter de ulike regnskapssettene ved beskatningen, jf. høringsnotat 31. mars 2008 om forskriftsbestemmelser om utfylling og gjennomføring av skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav g ved anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (IFRS).

Det er ikke grunnlag for å fravike den skattemessige nøytralitetsforutsetningen som ble lagt til grunn da man i 2005 fikk et tosporet regnskapsløp i Norge, jf. blant annet forutsetningene lagt til grunn i Ot.prp. nr. 89 (2003-2004) punkt 3.4.6. IFRS 9 åpner, i likhet med IAS 39, i noen grad for å benytte målinger basert på virkelig verdi. Avskjæringen av adgangen til å legge målinger til virkelig verdi til grunn for skatteformål, jf. FSFIN § 14-5-41 første ledd, bør videreføres for å opprettholde en nøytral beskatning, uavhengig av hvilken regnskapsstandard som benyttes. Det vises til forslag til FSFIN § 14-5-41 nytt tredje ledd hvor det følger at begrensningen i første ledd også gjelder for foretak som anvender IFRS 9.

Ordlyden i FSFIN § 14-5-41 andre ledd regulerer ikke tilsvarende at beregnede og resultatførte renteinntekter ved anvendelse av effektiv rentemetode etter IFRS 9 skal legges til grunn for skatteformål. Departementet foreslår at FSFIN § 14-5-41 endres slik at det eksplisitt framgår at den utfyllende bestemmelsen i § 14-5-41 andre ledd også gjelder foretak som avlegger regnskap etter IFRS 9. Det vises til forslag til FSFIN § 14-5-41 nytt tredje ledd.

Det antas at forslaget til FSFIN § 14-5-41 nytt tredje ledd ikke har administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning. Det foreslås at vedlagte forslag til endringer i FSFIN § 14-5-41 trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2018.

4 UTKAST TIL FORSKRIFTSENDRING

Forskrift om endring av forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Fastsatt av Finansdepartementet x.x.2018 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 14-5 fjerde ledd bokstav g annet punktum:

I

§ 14-5-41 oversikriften skal lyde:

§ 14-5-41 Utfyllende regler til skatteloven § 14-5 fjerde ledd g ved anvendelse av forskrift 21. desember 2004 nr. 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner, internasjonal regnskapsstandard (IAS) 39 «Finansielle instrumenter – innregning og måling» og *IFRS 9 Finansielle instrumenter* som fastsatt ved forskrift 17. desember 2004 nr. 1852 om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder § 2

§ 14-5-41 nytt tredje ledd skal lyde:

3) Denne bestemmelsens første og annet ledd gjelder tilsvarende for finansforetak, jf. skatteloven § 14-5 fjerde ledd bokstav f, som avlegger regnskap etter IFRS 9.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2018.